

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני: תיק עזר

בפני כבוד השופט הישארם אבו שחאדה

מבקשים
הוועדה המקומית לתכנון ובנייה שהם
ע"י ב"כ עוה"ד שגב פלץ

נגד

משיבים

1. א.ס.פ.י חברה לקידום פרויקטים באיכות הס
2. עזרא אלוני
- שניהם ע"י ב"כ עוה"ד עידו ואראס ועוה"ד דורון טל
3. גלובל גרין גרופ (אך דוד) בע"מ
4. יגדל אך
5. דוד צביקה
- שלושתם על ידי ב"כ עוה"ד שחר הררי ועוה"ד אור
- קוטלר

החלטה

1

2

צו ההפסקה השיפוטי מיום 29.5.18

3

1. בפני בקשה למתן צו מאסר וגם קנס כנגד המשיבים 1 עד 5 לפי סעיף 6(1) לפקודת בזיון
בית משפט בשל הפרת צו הפסקה שיפוטי שניתן ביום 29.5.18 על ידי כבוד השופטת רבקה
גלט (להלן: **צו ההפסקה השיפוטי** שיכונה לסירוגין גם **ההחלטה הראשונה בשלום**). צו
ההפסקה השיפוטי ניתן מכוח סעיף 236 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 (להלן: **חוק**
התכנון והבניה).

9

2. להלן העובדות העיקריות שנקבעו בהחלטה הראשונה בשלום ואשר לאורן ניתן צו ההפסקה
השיפוטי:

12

א. זהות המקרקעין מושא הצו: המקרקעין מושא צו ההפסקה השיפוטי ידועים
כגושים 4619 ו-5521 ואשר חלה עליהם תכנית גז/401/10 (להלן: **התכנית**) ומצויים

14

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני : תיק עזר

באזור התעשייה הצפוני "היי פארק שהם" והידועים כ"מטמנת ברקת" (להלן : **האתר**). המדובר במקרקעין שייעודם לתעשייה, שטחי ציבור, נופש וספורט, שמורת נוף וייעור. מדובר בקרקע ציבורית בבעלות רשות מקרקעי ישראל. באתר הופעלה מטמנת פסולת בניין כאמצעי למילוי "בור" שנוצר פער במקרקעין כתוצאה מהפעלת מחצה בעבר. מילוי הבור, יישור ושיקום המקרקעין, הם שלבים מקדמיים והכרחיים לצורך מימוש התוכנית. ראו פסקאות 1, 2, 21, 22 ו-23 להחלטה הראשונה בשלום.

ב. זהות המבקשת : המבקשת היא הוועדה המקומית לתכנון ובניה שהם שאחראית על יישום התוכנית.

ג. זהות המשיבים 1 עד 5 : המשיבה 1 ומנהלה המשיב 2 (להלן : **חברת אספי ומנהלה**) הם בעלי הזיכיון להפעלת האתר להטמנת הפסולת. מאז שנת 1997, ולשם ביצוע העבודות, הם קיבלו במהלך השנים היתר בניה ורישיון עסק. המשיבה 3 היא קבלן משנה של חברת אספי ומי שביצעה בפועל את העבודות באתר. המשיבים 4 ו-5 הם המנהלים של המשיבה 3 (להלן : **חברת גלובל ומנהליה**). ראו פסקאות 3 ו-4 להחלטה הראשונה בשלום.

ד. פקיעת רישיון העסק על האתר : כאמור, חברת אספי וחברת גלובל החזיקו בעבר ברישיון עסק להפעלת מטמנה לפסולת באתר. הרישיון פקע ולא חודש על ידי המועצה המקומית שהם. בעקבות זאת, חברת אספי וחברת גלובל הגישו עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז כנגד ההחלטה שלא לחדש עבורם את רישיון העסק (עת"מ 31633-05-17). ביום 25.2.18, ניתן פסק הדין על ידי כבוד סגנית הנשיאה, השופטת ורדה מרוז ובו העתירה נדחתה. ראו פסקאות 47 עד 51 להחלטה הראשונה בשלום. יש לציין שעיינתי בפסק הדין באתר "נבו" ואשר ממנו עולה שהוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון (עע"מ 3195/18) ואשר נדון ביום 11.3.19 בפני מותב תלתא (כבוד השופטים סולברג, מזוז ואלרון). באותו היום, ניתן פסק הדין ואשר לפיו, בהמלצת ההרכב, חברת אספי וחברת גלובל חזרו בהם מהערעור תוך שביקשו לשמור על זכותן להגיש שוב בקשה לרישיון עסק. על כן, הערעור נמחק. במילים אחרות, נכון להיום, אין רישיון עסק להפעלת המטמנה באתר.

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני : תיק עזר

- ה. היתר בניה קודם באתר שפקע : מההחלטה הראשונה בשלום עולה שהונפק לחברת
אספי היתר בניה ביום 7.8.16 שהתיר העתקת מבנה עזר ומכולות קיימים והשלמת
שיקום באתר, כולל מדרונות באתר לפי דרישת המשרד להגנת הסביבה, וזאת
בכפוף לכך שהעבודות תבוצענה בהתאם לחוק. ההיתר פקע ב-6.1.18 (להלן : **היתר
הבניה**) ומאז לא הונפק היתר נוסף. ראו פסקאות 24 עד 30 להחלטה הראשונה
בשלום.
- ו. ביצוע עבודות בחריגה מהיתר הבניה : לאחר שפקע היתר הבניה, המשיבים ביצעו
באתר, שלא כדין, עבודות בניה שונות בהיקפים נרחבים. במקרקעין הוצבו מבנים
ללא היתר ובוצעה בניית מסלעה ללא היתר. בנוסף, בוצעה הטמנה של מאות אלפי
מ"ק של פסולת עפר מעל המותר בהיתר הבניה, תוך שינוי והגבהת פני הקרקע
ותוך הקמת מסלעה באורך 350 מטר ובגובה 5 מטר וזאת למרות שהאתר מיצה
את נפח ההטמנה. בכל יום היו מגיעות לאתר מאות משאיות ושופכות פסולת
נוספת. באתר הוצבו מבנים ללא היתר לשימוש העובדים, לאחסנה ולמשרדים.
בוצעו גם עבודות שגרמו לכיסוי וסתימה של קו ביוב ושוחות המנקזים שפכים של
כל אזורי התעשייה. ראו : פסקאות 31 עד 35 להחלטה הראשונה בשלום.
- ז. קיומם של מטרדים ומפגעים באתר : באתר המטמנה קיימים מפגעי ריח קשים
ומוקדי בעירות וזאת על פי ביקורי ביקורת שבוצעו באתר על ידי נציגי המשרד
לאיכות הסביבה. פסקאות 36 ו-39 להחלטה הראשונה בשלום.
- ח. הגשת כתבי אישום נגד המשיבים : בגין העבודות והבניה הלא חוקיות מושא צו
ההפסקה השיפוטי, הוגש נגד המשיבים כתב אישום לבית משפט השלום ברמלה
(תו"ב 18-01-38946). בנוסף, בגין העובדה שהמשיבים 1 עד 5 מנהלים את עסק
המטמנה ללא רישיון עסק, הוגש נגדם כתב אישום נוסף לבית משפט השלום
ברמלה (רע"ס 18-03-43079). שני התיקים עדיין תלויים ועומדים וטרם הוכרעו.
- ט. ההיעדרות לבקשה למתן צו הפסקה שיפוטי : לאור מכלול הנתונים שהובאו לעיל,
כבוד השופטת רבקה גלט הורתה בהחלטה הראשונה בשלום שיש להיעתר לבקשה
מטעם המבקשת ולכן ניתן צו הפסקה שיפוטי נגד המשיבים 1 עד 5.
3. כמו כן, בהחלטה הראשונה בשלום נקבע שהאמור בסעיף 236(ב) לחוק התכנון והבניה, לפיו
על הצד שמבקש צו הפסקה שיפוטי להוכיח שקיימות "ראיות לכאורה" לכך שבוצעה

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני : תיק עזר

עבודה אסורה, או שימוש אסור, יש לתת לו משמעות זהה לביטוי "ראיות לכאורה" שנהוג בהליכים פלילים בבקשות למעצר עד תום ההליכים. על כן, בהחלטה הראשונה בשלום נקבע שצו ההפסקה השיפוטי יינתן לפי החומר הגולמי שהוצג בפני בית המשפט ואין צורך בשמיעת עדים. כמו כן, נקבע שאין למשיבים זכות לחקירה נגדית כלפי העדים של המבקשת והתצהירים שהוגשו מטעמם.

ההליכים עד כה

4. חברת גלובל ומנהליה הגישו ערעור על ההחלטה הראשונה בשלום, לכל רכיביה, לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז (עפ"א 11819-06-18) וביום 10.7.18, כבוד השופט אברהם יעקב דחה את הערעור (להלן: **ההחלטה הראשונה במחוזי**).

5. על ההחלטה הראשונה במחוזי, חברת גלובל ומנהליה הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון (רע"פ 5584/18) ואשר נדונה בפני מותב תלתא (כבוד המשנה לנשיאה השופט מלצר, כבוד השופט קרא וכבוד השופט אלרון). בית המשפט העליון הציע בדיון שהתקיים ביום 4.10.18 במעמד הצדדים, שהתיק יוחזר לבית משפט השלום ברמלה כדי שהמצהירים (בין מטעם המבקשת ובין מטעם המשיבים) ייחקרו על תצהיריהם וכי עד אז צו ההפסקה השיפוטי שניתן בהחלטה הראשונה בשלום, ימשיך לעמוד בעינו. הצדדים קיבלו את הצעת בית המשפט העליון והיא קיבלה תוקף של פסק דין (להלן: **ההחלטה הראשונה בעליון**).

6. בעקבות ההחלטה הראשונה בעליון, כבוד השופטת רבקה גלט קבעה דיון לחקירת המצהירים מטעם המבקשת והמשיבים, וזאת כאשר צו ההפסקה השיפוטי שניתן בהחלטה הראשונה בשלום, כאמור, בעינו עומד. למעשה, בית המשפט היה צריך להכריע בשאלה האם לאחר חקירת המצהירים, יש מקום לבטל את צו ההפסקה השיפוטי, או לא. ביום 23.1.19, כבוד השופטת רבקה גלט קבעה שלא רק שאין מקום לבטל את צו ההפסקה השיפוטי, אלא שמכלול העדויות שנשמעו בפניה, חיזקו אף יותר את מסקנתה בהחלטה הראשונה בשלום שצו ההפסקה השיפוטי צריך שימשיך לעמוד בעינו (להלן: **ההחלטה השנייה בשלום**).

7. על ההחלטה השנייה בשלום, חברת גלובל ומנהליה הגישו ערעור לבית משפט המחוזי במחוז מרכז (עפ"א 72072-02-19) וביום 19.3.19 כבוד השופט אברהם יעקב דחה את הערעור (להלן: **ההחלטה השנייה במחוזי**). על ההחלטה השנייה במחוזי, חברת גלובל

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני : תיק עזר

ומנהליה הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון (רע"פ 2759/19). ביום 13.5.19,
כבוד השופט אלרון, דחה את הבקשה לרשות ערעור (להלן : **ההחלטה השנייה בעליון**).
8. עיינו הרואות כי צו ההפסקה השיפוטי שניתן כנגד המשיבים, המשיך להיות בתוקף ממועד
נתינתו ביום 29.5.18 במסגרת ההחלטה הראשונה בשלום ועד היום ברציפות. למעשה, צו
ההפסקה השיפוטי אושר בשלוש הערכאות בשני גלגולים שונים.

הבקשה לפי פקודת בזיון בית משפט

9. ביום 28.3.19, המבקשת הגישה בקשה כנגד המשיבים 1 עד 5 לפי פקודת בזיון בית משפט,
ובה ביקשו להשית על המשיבים קנסות וגם להטיל מאסר על המנהל של חברת אספי ועל
המנהלים של חברת גלובל. המשיבים עתרו לקבלת אורכות להגשת תגובתם בכתב ולאחר
הגשת תגובותיהם, המבקשת הגישה תשובה לתגובה והמשיבים הגישו תגובות לתשובה.
10. המבקשת טוענת שצו ההפסקה השיפוטי שניתן בהחלטה הראשונה בשלום הופר על ידי
המשיבים 1 עד 5 באופן הבא : צו הסגירה לא קיים ולמעשה המשיבים מסרבים לסגור את
האתר ; המשיבים ממשיכים להשתמש במבנים ובמקרקעין לצורכי משרדיהם ; המשיבים
נמנעים מלפנות את המבנים הזמניים שהוצבו לצורך פעילותם באתר ; המשיבים מונעים
את השבת המקרקעין לבעליהם ופוגעים ביכולת של המועצה המקומית שהם לשיקום
האתר.

טענות המשיבים

11. המשיבים טוענים בתמצית, כדלקמן :
א. ראשית, חברת אספי ומנהלה טוענים שלהבדיל מחברת גלובל ומנהליה, הם לא
הפרו את צו ההפסקה השיפוטי וזאת מאחר שמי שבפועל כיום מנהל את האתר
ומחזיק בכל המבנים שבו ומשתמש בהם כמשרדים, הם חברת גלובל ומנהליה
בלבד ואשר אף מחזיקים עובדים במקום. חברת אספי ועזרא אף טוענים שביקשו
מחברת גלובל ומנהליה להפסיק את עבודתם באתר והאחרונים מסרבים להיענות
לבקשתם.

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הס ואח'

תיק חיצוני: תיק עזר

- 1 ב. שנית, כל המשיבים טוענים שעם כניסתו לתוקף של תיקון 116 לחוק התכנון
2 והבניה, בוטלה הסמכות שהייתה בעבר לבית המשפט לתת צו לפי פקודת ביזיון
3 בית המשפט בשל הפרה של צו הפסקה שיפוטי. לפיכך, יש לדחות על הסף את
4 הבקשה למתן קנס או מאסר מכוח פקודת ביזיון בית משפט וזאת בשל חוסר
5 סמכות לדון בבקשה.
6
7 ג. שלישית, כל המשיבים טוענים שיש לקבוע דיון לשמיעת ראיות על מנת שהמבקשת
8 תוכיח את טענתה שצו ההפסקה השיפוטי אכן הופר.
9
10 ד. רביעית, חברת גלובל ומנהליה טוענים שכלל לא הפרו את צו ההפסקה השיפוטי.
11 לטענתם, העבודות של הטמנת פסולת הופסקו ומאז שניתן צו ההפסקה השיפוטי,
12 חברת גלובל איננה משליכה פסולת באתר. כמו כן, הם טוענים שהמבנים שמצויים
13 באתר הוקמו כדין על פי היתר ולכן המשך השימוש בהם כמשרדים, הוא חוקי
14 לחלוטין.
15
16 ה. חמישית, כל המשיבים טוענים שלבית משפט השלום אין סמכות להורות על פינוי
17 המבנים או הציווד המצויים באתר במסגרת צו הפסקה שיפוטי ובפועל, לא הייתה
18 הוראה כזו בהחלטה הראשונה בשלום.
19
20 ו. שישית, לא צורף תצהיר לבקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט ולכן דין הבקשה
21 להימחק על הסף.
22
23 ז. שביעית, חברת גלובל ומנהליה טוענים שלא נשלחה אליהם הזמנה כדין בהתאם
24 להוראות פקודת ביזיון בית המשפט וגם מהטעם הזה יש לדחות את הבקשה על
25 הסף.
26

הטענה שאין סמכות למתן צו לפי פקודת ביזיון בית המשפט

- 27
28
29 12. ביום 25.4.17 פורסם ברשומות חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 116) התשע"ז – 2017 (ס"ח
30 2635, כ"ט בניסן התשע"ז, 25.4.2017) (להלן: **תיקון 116**) ואשר ביטל את פרק י' הקודם
31 שבחוק התכנון והבניה, על כל סעיפיו, והחליפו בפרק י' הנוכחי (להלן: **פרק י' הקודם**, או
32 **פרק י' הנוכחי**, לפי העניין).
33

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני : תיק עזר

13. המצב המשפטי עובר לחקיקתו של תיקון 116, היה בתמצית כדלקמן :

2

3 א. הסמכות למתן צו הפסקה שיפוטי הייתה מוסדרת בסעיפים 239 ו-246 לפרק י'
4 הקודם.

5

6 ב. בפרק י' הקודם הופיע סעיף 255 ואשר קבע כדלקמן :

7

8 "255. שום דבר בפרק זה לא יתפרש כאילו בא לגרוע מסמכותו

9 של בית המשפט לפי פקודת ביזיון בית המשפט, ובצווים

10 של בית המשפט העירוני, יהיו לבית משפט השלום כל

11 הסמכויות לפי הפקודה האמורה כאילו ניתנו צווים אלו

12 על ידי בית משפט השלום ; אך לא יישא אדם באחריות

13 גם לפי חוק זה וגם לפי פקודת ביזיון בית המשפט."

14

15 (ההדגשות שלי – ה'א'ש')

16

17 ג. למעשה, סעיפים 239, 246 ו-255 היו מצויים כולם בפרק י' הקודם. לפיכך, בפסקה

18 נקבע שניתן להחיל את פקודת ביזיון בית משפט על מקרים שבהם הופר הצו

19 השיפוטי שניתן מכוח סעיפים 239 ו-246 לחוק התכנון והבניה (רע"פ 110/04 רמי

20 לוי נ' הוועדה המרחבית לתכנון ובניה – "לודים" (פורסם בנבו, 23.10.06) פסקה

21 1 להחלטתה של כבוד הנשיאה השופטת ביניש (להלן : עניין רמי לוי); רע"פ

22 3111/10 מדינת ישראל - הוועדה המחוזי חיפה נ' קיבוץ יגור (פורסם בנבו,

23 18.5.11) (להלן : עניין קיבוץ יגור)).

24

25 14. תיקון 116 ביטל, כאמור, את פרק י' הקודם והחליפו בפרק י' הנוכחי. הסמכות למתן צו

26 הפסקה שיפוטי מופיעה כיום בסעיף 246 לפרק י' הנוכחי. צו ההפסקה שיפוטי שניתן

27 בהחלטה הראשונה בשלום, ניתן לאחר תיקון 116 (להשוואה בין צו הפסקה שיפוטי לפי

28 פרק י' הקודם לעומת צו הפסקה שיפוטי לפי פרק י' הנוכחי, ראו מאמרה של כבוד השופטת

29 רבקה גלט "פירוש לחוק התכנון והבניה (תיקון 116) התשע"ז – 2017" עלון השופטים 76

30 (ספטמבר 2017) עמ' 229, 249-254).

31

32 15. אלא מאי? סעיף 255 שהופיע בפרק י' הקודם ואשר לפיו "שום דבר בפרק זה לא יתפרש

33 כאילו בא לגרוע מסמכותו של בית המשפט לפי פקודת ביזיון בית המשפט", בוטל על ידי

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 18-04-20305 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני: תיק עזר

- 1 תיקון 116 עם מחיקתו הכוללת של פרק י' הקודם. בפרק י' הנוכחי, שהחליף את פרק י'
2 הקודם, לא מופיעה הוראה מקבילה לזו שהייתה קיימת בסעיף 255 בנוסחו הקודם.
3 למעשה, כיום, בפרק י' הנוכחי, אין כל אזכור לפקודת בזיון בית המשפט ומכאן טענתם של
4 המשיבים שהמחוקק ביטל את התחולה של פקודת בזיון בית המשפט על הפרה של צו
5 הפסקה שיפוטי שניתן מכוח פרק י' הנוכחי.
6
7 המשיבים טוענים שכיום אין סמכות לבית המשפט לתת צו מכוח פקודת בזיון בית משפט
8 עקב הפרת צו שיפוטי שניתן לפי חוק התכנון והבניה, ולכן הבקשה שבפני דינה להידחות
9 על הסף מחמת חוסר סמכות. המשיבים מוסיפים וטוענים שקביעותיו של בית משפט
10 העליון בעניין **רמי לוי** ובעניין **קיבוץ יגור**, לפיהן פקודת בזיון בית משפט חלה על הפרות
11 של צו הפסקה שיפוטי שניתן לפי חוק התכנון והבניה, בוטלו וחלפו מהעולם.
12
13 לדעתי, טענת חוסר הסמכות שהעלו המשיבים 1 עד 5, אינה משכנעת ודינה להידחות. כמו
14 כן, לדעתי, פקודת בזיון בית משפט ממשיכה לחול על צווים שיפוטניים שניתנים לפי פרק י'
15 הנוכחי לחוק התכנון והבניה, וזאת ללא כל סייג. מסקנתי זו מבוססת על המשקל המצטבר
16 של **ארבעה נימוקים**.
17
18 **הנימוק הראשון**, העדר קיומה של הוראה "מסייגת" בפרק י' הנוכחי. אין כל הוראה
19 בתיקון 116 שקובעת במפורש שפקודת בזיון בית משפט איננה חלה על הפרה של צו שיפוטי
20 שניתן לפי פרק י' הנוכחי לחוק התכנון והבניה. הכלל הוא שהוראת חוק תקפה, יש לפרשה
21 על פי המילים שיש בה ולא על פי המילים שאין בה או אלה שנמחקו ממנה מכוח תיקוני
22 חקיקה שונים בעבר.
23
24 בפרק י' הקודם, נאמר במפורש בסעיף 255, כפי נוסחו דאז, "**שום דבר בפרק זה לא יתפרש**
25 **כאילו בא לגרוע מסמכותו של בית המשפט לפי פקודת בזיון בית המשפט**". במילים
26 אחרות, פרק י' הקודם התפרש בפסיקה לפי המילים הברורות שיש בו, קרי שפקודת בזיון
27 בית המשפט, חלה על הפרות של צווים שיפוטניים שניתנו לפי פרק י' הקודם (ראו: עניין
28 **רמי לוי** ועניין **קיבוץ יגור**). כך גם, את פרק י' הנוכחי יש לפרש לפי המילים הברורות שיש
29 בו ולא לפי מה שאין בו.
30
31 אילו הייתה הוראה מפורשת בפרק י' הנוכחי שקובעת שאין להחיל את פקודת בזיון בית
32 משפט על הפרה של צווים שיפוטניים שניתנים מכוחו, אזי הדברים היו ברורים ולא ניתנים

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 18-04-20305 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני : תיק עזר

למשמעות אחרת. העובדה שאין בפרק י' הנוכחי אזכור של פקודת בזיון בית משפט, אין
משמעה שהיא לא חלה על הפרת צווים שיפוטניים שניתנים לפי פרק י' הנוכחי.

21. ב-ב"ש 67/84 **חדד נ' פז** פ"ד לט(1) 667, 670 (1985) כבוד השופט ברק (כתוארו דאז), קבע
את הדברים הבאים :

"מטרת המחוקק מהווה מכשיר פרשני, אם היא מהווה אמצעי,
שעל פיו בוחרים בין מספר פירושים אפשריים מבחינה לשונית.
חיוני הוא, על כן, כי לאופציה הפרשנית, המגשימה את המטרה
החקיקתית, יהיה בית קיבול בלשון החוק. חייב להתקיים קשר
מילולי, ולו מינימאלי, בין הלשון לבין המטרה. יש למצוא נקודת
אחיזה ארכימדית למטרה בלשון החוק. הפרשן אינו רשאי
להגשים מטרה שאין לה עיגון לשוני בחוק."

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

22. על הכלל שנקודת המוצא לפרשנותו של חוק היא הלשון שבה נקט המחוקק בגוף החוק,
קרי המילים שיש בו ולא המילים שאין בו, חזר בית המשפט העליון גם בפסיקה מאוחרת
יותר (ע"א 165/82 **קיבוץ חצור נ' פקיד שומה רחובות** פ"ד לט(2) 70, 74 (1985); בג"צ
142/89 **תנועת לאו"ר נ' יושב ראש הכנסת** פ"ד מד(3) 529, 544 (1990); ראו גם אהרון ברק
פרשנות במשפט – פרשנות החקיקה (תשנ"ג-1993), עמ' 81-84).

23. טענתם של המשיבים שתיקון 116 קבע הסדר משפטי חדש שלפיו פקודת בזיון בית משפט
איננה חלה יותר על צווים שיפוטניים שניתנים לפי חוק התכנון והבניה, היא למעשה ניסיון
לקרוא לתוך פרק י' הנוכחי את מה שאין בו. הדבר עומד בניגוד גמור לכלל הפרשני שיש
להיצמד ללשון החוק, כפי שהיא, ולא לנסות לתת פירוש למילים שנמחקו ממנו ואין
קיימות בו ביותר.

24. **הנימוק השני**, פקודת בזיון בית משפט חלה על "כל סוגי ההליכים" ואין צורך בהוראה
"מחילה". סעיף 6 (1) לפקודת בזיון בית משפט, קובע שלכל שלוש הערכאות (עליון, מחוזי
ושלום) **"תהא להם הסמכות לכופ אדם בקנס או במאסר לציית לכל צו שניתן על ידם**
והמצווה לעשות איזה מעשה או האוסר לעשות כל מעשה".

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני: תיק עזר

25. ב-רע"פ 4169/12 דן מיחזור בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8.7.13) (להלן: עניין דן מיחזור) הועלתה הטענה על ידי המבקשים שפקודת בזיון בית משפט חלה רק על הפרות של צווים שיפוטניים שניתנים בהליך אזרחי, וזאת על מנת למנוע את השימוש בפקודת בזיון בית משפט על צו הריסה שניתן כנגדם לפי חוק התכנון והבניה במסגרת גזר דין. טענה זו נדחתה, בין השאר, בהסתמך על כך ש "סעיף 6 לפקודת הבזיון מונה את סוגי בתי המשפט שצווים מטעמם ניתנים לאכיפה באמצעות הליכי בזיון, מבלי להבחין לכאורה בין סוגי ההליכים" (פסקה 33 לפסק דינה של כבוד השופטת ברק ארז).
26. ללמדך, שפקודת בזיון בית משפט מחילה את עצמה על כל סוגי ההליכים המשפטיים שבמסגרתם ניתנים צווים שיפוטניים על ידי שלוש הערכאות. מכאן גם התחולה הכללית של פקודת בזיון בית משפט על כל סוגי הצווים שניתנים על ידי בתי המשפט מכוח הוראות חוק שונות. בפועל, אין צורך שבכל חוק שמסמך את בית המשפט לתת צו כלשהו, יהיה סעיף שמאמץ לתוך החוק את פקודת בזיון בית משפט למקרה שבו הופר הצו. פקודת בזיון בית משפט חלה בכל מקרה גם ללא סעיף שקולט אותה אל תוך אותו חוק שמכוחו ניתן הצו השיפוטי.
27. כך למשל, בטרם חקיקתו של חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח – 2018, נושא חדלות הפירעון של חייבים היה מוסדר בפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ס – 1980 (סעיף 358 לחוק האמור ביטל את פקודת פשיטת הרגל וסעיף 373 לחוק האמור קובע שהחוק האמור ייכנס לתוקף 18 חודשים מיום פרסומו ב-15.3.18, קרי ביום 15.9.19).
28. בפקודת פשיטת הרגל, בתי המשפט הוסמכו לתת צווים מסוגים שונים כנגד פושטי רגל. מעיון באותה פקודה עולה שלא היה בה אזכור כלשהו של פקודת בזיון בית משפט. לא הייתה בה הוראה שקובעת שפקודת בזיון בית משפט חלה על הפרת צווים שניתנים לפי פקודת פשיטת הרגל וגם לא הייתה בה הוראה שקובעת כי "שום דבר בפרק זה לא יתפרש כאילו בא לגרוע מסמכותו של בית משפט לפי פקודת בזיון בית משפט", כפי שהיה בפרק י' הקודם לפי סעיף 255 בנוסחו הקודם לפני תיקון 116. אף על פי כן, בית משפט העליון החיל את פקודת בזיון בית משפט על מקרים שבהם הייתה הפרה של צווים שיפוטניים שניתנו מכוח פקודת פשיטת הרגל (ע"פ 2595/13 סופר נ' איתן (פורסם בנבו, 29.9.14) (להלן: עניין סופר)).
29. על כן, הכלל הבסיסי הוא שלפקודת בזיון בית משפט יש תחולה כללית על כל סוגי ההליכים המשפטיים שמגיעים לפתחם של שלוש הערכאות (שלום, מחוזי ועליון) ואין צורך בקיומו

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני: תיק עזר

של סעיף מפורש בכל דבר חקיקה שמעניק סמכות לבית משפט למתן צו כלשהו, ואשר
ייקבע שפקודת בזיון בית משפט תחול במקרה שהצו שניתן מכוח אותו חוק, הופר. הרציונל
מאחורי כלל זה נעוץ באינטרס הציבורי להבטיח ציאות להחלטות שיפוטיות.

30. בעניין **סופר**, כבוד הנשיא גרוניס קבע את הדברים הבאים (פסקה 25 לחוות דעתו):

"וידגש: הציאות להחלטות שיפוטיות עומד בבסיס הקיום של
המערכת השיפוטית. אין מדובר באינטרס של בעל דין שלטובתו
ניתנה החלטה שיפוטית בלבד, אלא עסקינן באינטרס ציבורי
מהמעלה הראשונה. לא בכדי נאמר כי "החובה לקיים צו של בית
משפט, יש להתייחס אליה כערך בפני עצמו" (ע"פ 4603/90
גבירצמן נ' מדינת ישראל פ"ד מז(2) 529, 555 (1993)). אי לכך,
לא ניתן ולא ראוי להתעלם ממצב בו בעל דין מפר החלטות
שיפוטיות, כשיש בידו לקיימן (ולו באופן חלקי)."

31. צא ולמד, העובדה שבפרק י' הנוכחי לחוק התכנון והבניה אין הוראה שמאמצת לתוכו
ברחל בתך הקטנה את פקודת בזיון בית משפט, או שקובעת כי "שום דבר בפרק זה לא
יתפרש כאילו בא לגרוע מסמכותו של בית משפט לפי פקודת בזיון בית משפט", כפי שהיה
בסעיף 255 בנוסחו הקודם ושהופיע בפרק י' הקודם, איננה מעלה ואיננה מורידה. פקודת
בזיון בית משפט ממשיכה לחול בכל הדרה על הפרה של צווים שיפוטיים שניתנים לפי פרק
י' הנוכחי לחוק התכנון והבניה.

32. **הנימוק השלישי**, פקודת בזיון בית משפט וצו הפסקה שיפוטי, מטרתם אכיפתית ולא
ענישתית. התכלית של צו הפסקה שיפוטי שניתן לפי חוק התכנון והבניה היא לא
"ענישתית" אלא "אכיפתית", קרי הפסקת ההפרה המתמשכת של חוק התכנון והבניה
(רע"פ 631/06 **אשר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 23.1.06) בדברי כבוד השופט לוי).
בדומה, תכלית הסנקציות הקבועות בפקודת בזיון בית משפט, גם היא "אכיפתית" ולא
"ענישתית". צו מאסר או קנס שניתנים לפי פקודת בזיון בית משפט, מטרתם להביא לציאות
להחלטה שיפוטית שלא קוימה, ולא להעניש את המפר (עניין **סופר**, פסקה 24 לחוות דעתו
של כבוד הנשיא גרוניס).

33. במילים אחרות, לצו הפסקה שיפוטי ולפקודת בזיון בית משפט יש מכנה משותף רחב.
שניהם אמצעי אכיפה מובהקים ונעדרים היבט עונשי. הווה אומר, התחולה של פקודת

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני: תיק עזר

בזיון בית משפט על הפרה של צו הפסקה שיפוטי, איננה בגדר ענישה כפולה, אלא מדובר
באמצעי אכיפה שמשלימים זה את זה ואין לבטל את מי מהם במאבק של רשויות האכיפה
נגד עבריינות הבניה. למעשה, לאור התכליות הזהות, יישום פקודת בזיון בית משפט על
הפרה של צו הפסקה שיפוטי שניתן מכוח חוק התכנון והבניה, מקדם הרמוניה חקיקתית.

34. כמו כן, לא אחת נפסק שהתופעה של הפרת דיני התכנון והבניה היא "רעה חולה" ולכן
חשוב שיבוצעו צווים שיפויים במועד שנקבע להם על מנת למנוע "קביעת עובדות בשטח".
כמו כן, בפסיקה נקבע שהשימוש בפקודת בזיון בית משפט בנוסף להוראות האכיפה
הקיימות בחוק התכנון והבניה, מתיישב עם התפיסה לפיה יש לעשות שימוש במכלול
הכלים המשפטיים לשם ביעור התופעה הפסולה של הפרת דיני התכנון והבניה (עניין דן
מיחזור, פסקה 13 לחוות דעתה של כבוד השופטת ברק ארז).

35. הנימוק הרביעי, התכלית של תיקון 116 היא הבטחת אכיפה מוגברת. על מנת ללמוד על
התכלית של תיקון 116, יש לעיין בדברי ההסבר של הצעת החוק שלו. הצעת החוק
הרלוונטית היא הצעת חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 109), התשע"ו – 2016 (הצעות חוק
הממשלה – 1074, כ"ו בתמוז תשע"ו, 1.8.2016, עמ' 1426). בדברי ההסבר להצעת החוק,
נאמר כדלקמן:

"בפברואר 2015 מינה היועץ המשפטי לממשלה צוות בראשותו
של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) לבחינת
ההתמודדות עם עבירות תכנון ובניה וזיקתם לעבירות פלישה
למקרקעי ציבור. בינואר 2016 פורסם דוח הצוות האמור אשר
כלל שורת המלצות שנועדו לשדרג את יכולת האכיפה של
המדינה והוועדות המקומיות (להלן - דוח הצוות). ביום י"ג
בסיוון התשע"ו (19 ביוני 2016) התקבלה החלטת הממשלה מס'
1559 בנושא חיזוק אכיפת דיני התכנון והבניה (להלן - החלטת
הממשלה), אשר אימצה בין השאר את המלצות הדוח האמור,
תוך שהורתה למשרד המשפטים ולמשרד האוצר לבצע את
תיקוני החקיקה הנדרשים לצורך יישום המלצות הדוח האמור
והחלטת הממשלה. בהתאם לכך, גובשה הצעת חוק זו."

(ההדגשות שלי – ה'א'ש')

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 18-04-20305 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני: תיק עזר

36. על כן, הצעת החוק באה ליישם את המלצות דו"ח הצוות בראשותו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) בנושא בחינת ההתמודדות עם עבירות תכנון ובנייה. הדו"ח ידוע כ-"דו"ח ועדת קמיניץ", על שמו של ראש הצוות, עו"ד ארז קמיניץ. השם הרשמי של הדו"ח הוא "הצוות להתמודדות עם תופעת הבניה הבלתי חוקית – דין וחשבון" (ירושלים, שבט התשע"ו, ינואר 2016) וניתן לעיין בדו"ח באתר האינטרנט של משרד המשפטים. בפסקה 75 לדו"ח, תחת הכותרת "טיוב הליכים משפטיים", נאמר כדלקמן:

"במהלך ישיבות הצוות עלו לא פעם דוגמאות בדבר הליכים משפטיים שהתנהלו בענייני בניה בלתי חוקית ופלישה לקרקעות, אשר המחישו כי יש מקום לטייבם ולמצות את השימוש בהם. כך למשל, מלבד צווי הריסה שניתנים על ידי בית המשפט, נראה כי יש מקום לעשות שימוש נרחב יותר בבקשות למתן החלטות בהתאם לפקודת בזיון בית משפט ובבקשות להטלת קנסות."

(ההדגשות שלי – ה'א'ש')

37. כמו כן, בפסקה 78 לדו"ח האמור, נאמר כדלקמן:

"לאור האמור, ממליץ הצוות לבחון שימוש מוגבר בפקודת בזיון בית המשפט, כאשר צווים שניתנו בהליך לא מקוימים, וכן לחדש את הקידום של תיקון פרק האכיפה בחוק התכנון והבניה על בסיס הסעיפים שאושרו בכנסת בקריאה ראשונה במסגרת הצעת חוק התכנון והבניה התש"ע – 2010."

(ההדגשות שלי – ה'א'ש')

38. עיינו הרואות כי תיקון 116 שהכניס את פרק י' הנוכחי לחוק התכנון והבניה, מטרתו לשדרג את אמצעי האכיפה בתחום הפרות דיני התכנון והבניה. למעשה, "שדרוג" אמצעי האכיפה, אינו מתיישב כלל עם טענת המשיבים שיש לפרש את פרק י' הנוכחי כ-"ביטול" של המשך השימוש בפקודת בזיון בית משפט בעת שיש הפרת צווים שיפוטניים שניתנים לפי חוק התכנון והבניה. למעשה, הצעת החוק של תיקון 116 התגבשה בהתאם המלצותיה של ועדת קמיניץ וההמלצה של ועדת קמיניץ הייתה שיש לעשות שימוש מוגבר בפקודת בזיון בית משפט בעת שמדובר בעבריינות בתחום הבניה.

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 18-04-20305 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני : תיק עזר

1
2 לפיכך, הטענה של המשיבים שהעדר אזכור מפורש של פקודת בזיון בית משפט בפרק י'
3 הנוכחי, וזאת בניגוד לאזכור המפורש שהיה בסעיף 255 שבפרק י' הקודם, מהווה ביטול
4 של סמכותו של בית משפט להיזקק לפקודה האמורה, היא טענה שגויה שאין לה על מה
5 שתסמוך.
6

העיקרון של "הדרך החמורה פחות" ואופן יישומו

7
8
9 40. בפסיקה נקבע כי עיקרון מנחה בהחלטה אם יש להפעיל את מנגנון האכיפה שמופיע
10 בפקודת בזיון בית משפט, הוא שיש לאכוף צו שיפוטי על ידי אמצעי הכפייה החמור פחות
11 מבין אלה המתאפשרים. במילים אחרות, אין לתת צו על פי סעיף 6 לפקודת בזיון בית
12 משפט, אם יש דרך חלופית לאכיפה. עיקרון זה כונה בפסיקה כ-"עיקרון הדרך החמורה
13 פחות" (רע"פ 7148/98 עזרא נ' זלזניאק פ"ד נג(3) 350, 337 (1999) (להלן: עניין זלזניאק);
14 רע"א 3888/04 שרבט נ' שרבט פ"ד נט(4) 49, 61 (2004) (להלן: עניין שרבט)).
15

16 41. ולענייננו, לאחר שקבעתי שהמבקשת עברה את מסוכת הסמכות ושלא קיימת מניעה
17 נורמטיבית להיזקק לפקודת בזיון בית משפט בגין הפרה של צו הפסקה שיפוטי שניתן לפי
18 פרק י' הנוכחי לחוק התכנון והבניה, יש לדון כעת בשאלה האם קיימת "דרך חמורה פחות"
19 לצורך אכיפת צו ההפסקה השיפוטי.
20

21 42. סנקציות האכיפה בדמות מאסר וקנס שמופיעות בסעיף 6(1) לפקודת בזיון בית משפט, הן
22 סנקציות חריפה וקשות ויש לעשות שימוש בהן בזהירות הראויה ובצורה מדודה. יש לזכור
23 גם שזהירות זו איננה חזות הכל ויתכנו מקרים שבהם אין מנוס מהיזקקות לסנקציות אלה
24 (דברי כבוד השופטת ארבל בעניין שרבט, עמ' 61).
25

26 43. בפרק י' הנוכחי לחוק התכנון והבניה הוכנסו סעיפים 237 ו-238 בנוסח הקיים היום, ואשר
27 לא הופיעו בפרק י' הקודם. סעיפים 237 ו-238 שבתוקף היום, קובעים כדלקמן:
28

29 "237. (א) ראה מנהל היחידה הארצית לאכיפה או מהנדס
30 הוועדה, על יסוד דין וחשבון בכתב שהגיש לו
31 מפקח כאמור בסעיף קטן (ב), כי בוצעה עבודה
32 או נעשה שימוש בניגוד לצו הפסקה שיפוטי,
33 רשאי הוא לצוות על מי שניתן לו צו ההפסקה

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני : תיק עזר

- 1 השיפוטי להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד
2 לצו, או להפסיק את השימוש שנעשה בניגוד
3 לצו, ובלבד שאם חלפה יותר משנה מיום שניתן
4 הצו, לא יורה כן אלא באישור בית משפט
5 המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג).
6
- 7 (ב) לא יינתן צו כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן
8 מפקח הגיש למי שמוסמך לתת את הצו כאמור
9 באותו סעיף קטן, דין וחשבון בכתב שבו ציין כי
10 לפי בדיקתו, בוצעה העבודה או נעשה השימוש
11 בניגוד לצו ההפסקה השיפוטי, את פרטי
12 העבודה או השימוש שנעשו בניגוד לצו ההפסקה
13 השיפוטי וכי לא חלפה שנה ממועד מתן צו
14 ההפסקה השיפוטי.
15
- 16 (ג) צו בסעיף קטן (א) יכלול את כל אלה :
17 (1) פרטים בדבר מיקום המקרקעין שבהם חל
18 הצו ;
19 (2) תיאור העובדות שעל פיהן הוחלט לתת את
20 הצו ;
21 (3) פרטי צו ההפסקה השיפוטי שניתן ;
22 (4) פרטי העבודה שיש להרוס או השימוש שיש
23 להפסיק, לפי העניין ;
24 (5) פרטים בדבר הזכות לבקש את ביטול הצו
25 לפי הוראות סעיף 238.
26
- 27 (ד) מי שניתן לו צו כאמור בסעיף קטן (א) יבצע את
28 הצו בתוך 21 ימים מיום שהומצא לו.
29
- 30 (ה) לא בוצע צו שניתן לפי סעיף קטן (א) בתוך
31 התקופה האמורה בסעיף קטן (ד), רשאית
32 היחידה הארצית לאכיפה, הוועדה המקומית או
33 הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 18-04-20305 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני : תיק עזר

1 העניין, להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד לצו
2 ההפסקה השיפוטי או לנקוט אמצעים סבירים
3 להפסקת השימוש שנעשה בניגוד לאותו צו,
4 לרבות באמצעות סגירת הבניין או המקום;
5 סגירת הבניין או המקום ייעשה לתקופה
6 שנקבעה בצו כאמור בסעיף 236(א), ככל
7 שנקבעה, בניכוי הימים שחלפו מתום התקופה
8 כאמור בסעיף קטן (ד) ועד למועד שבו החלה
9 הסגירה בפועל.

10
11 (ו) הוראות סעיפים 226(א) ו-232 יחולו על צו
12 כאמור בסעיף קטן (א), בשינויים המחויבים.

13
14 238. ניתן צו כאמור בסעיף 235(א) או בסעיף 237(א) "בסעיף
15 זה – הצו הנוסף", בתוך שנה מיום מתן צו שיפוטי
16 למניעת פעולות או צו הפסקה שיפוטי, לפי העניין, רשאי
17 מי שניתן לו הצו הנוסף להגיש בקשה לביטול הצו
18 הנוסף, לבית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג),
19 שהוא בית משפט האחרון שדן בצו מניעת הפעולות או
20 בצו ההפסקה השיפוטי, לפי העניין, בתוך 24 שעות
21 ממועד המצאת הצו, ויחולו על בקשה כאמור, הוראות
22 סעיף 229, בשינויים המחויבים."

23
24 44. מסעיפים 237 ו-238 עולה שבעת שקיימת הפרה של צו הפסקה שיפוטי, ישנן שתי תקופות
25 זמן שונות כאשר בכל אחת מהן חלים סדרי דין שונים. להלן התקופות: התקופה הראשונה,
26 שמתחילה ממועד מתן צו הפסקה שיפוטי ועד שנה לאחר מכן (להלן: **התקופה הראשונה**);
27 התקופה השנייה, שמתחילה לאחר חלוף שנה ממועד מתן צו ההפסקה השיפוטי ואילך
28 (להלן: **התקופה השנייה**).

29
30 45. **לגבי התקופה הראשונה**, עד שנה ממועד מתן צו ההפסקה השיפוטי, בעת שישנה הפרה של
31 צו הפסקה שיפוטי, יש לפעול לפי השלבים הבאים:
32

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני : תיק עזר

- 1 **א. בשלב הראשון :** על מפקח להכין דין וחשבון בכתב שבו הוא מציין כי לפי בדיקתו
2 בוצעה העבודה או נעשה השימוש בניגוד לצו הפסקה שיפוטי ועליו לציין את פרטי
3 העבודה או השימוש שנעשו בניגוד לצו ההפסקה השיפוטי.
4
- 5 **ב. בשלב השני :** לאחר קבלת הדין וחשבון של המפקח, מנהל היחידה הארצית
6 לאכיפה או מהנדס הוועדה, רשאים לתת צו כנגד מי שניתן לו צו ההפסקה
7 השיפוטי, להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד לצו או להפסיק את השימוש שנעשה
8 בניגוד לצו. במילים אחרות, יש כאן סמכות להוצאת צו מנהלי לאחר הצו השיפוטי
9 (הצו המנהלי שלאחר הצו השיפוטי, יכונה להלן : **הצו הנוסף**).
10
- 11 **ג. בשלב השלישי :** מי שקיבל את הצו הנוסף יכול לבחור בין שתי אפשרויות : אפשרות
12 ראשונה, לבצע את הצו הנוסף בתוך 21 ימים מיום שהומצא לו ; אפשרות שניה,
13 להגיש בקשה לבית המשפט לביטול הצו הנוסף וזאת תוך 24 שעות ממועד המצאת
14 הצו הנוסף לידיו. לפי סעיף 229 לחוק התכנון והבניה, בית המשפט לא יבטל את
15 הצו הנוסף "אלא אם יוכח לו שהעבודה או השימוש בוצעו כדין או שלא התקיימו
16 הדרישות למתן הצו כאמור בסימן זה, או אם שוכנע כי נפל בצו פגם חמור שבשל
17 יש לבטל את הצו".
18
- 19 חשוב להדגיש שמדובר בדיון בשאלת תוקפו של הצו הנוסף ולא בשאלת תוקפו של
20 צו ההפסקה השיפוטי. בהליך זה אמור להתקיים בירור עובדתי ממוקד שבו יש
21 להכריע בשתי שאלות מרכזיות : **ראשית**, האם צו ההפסקה השיפוטי הוא ברור
22 דיו וכן מה הרכיבים האופרטיביים שנכללים בו ; **שנית**, האם צו ההפסקה
23 השיפוטי הופר, או לא, ואם כן באיזה אופן. שתי השאלות המרכזיות האמורות
24 יכוננו יחדיו : **הבירור העובדתי הממוקד**.
25
- 26 אם בית משפט יגיע למסקנה שדין הבקשה להתקבל, אזי הצו הנוסף יבוטל. לעומת
27 זאת, אם בית משפט יחליט לדחות את הבקשה, ניתן לעבור לשלב הרביעי.
28
- 29 **ד. השלב הרביעי :** אם הצו הנוסף לא יבוצע על ידי המפר, רשאית הוועדה הארצית
30 לאכיפה, הוועדה המקומית או הרשות המקומית המוסמכת לאכיפה, לפי העניין,
31 להרוס את העבודה שבוצעה בניגוד לצו ההפסקה השיפוטי, או לנקוט אמצעים
32 סבירים להפסקת השימוש שבוצע בניגוד לאותו צו, לרבות באמצעות סגירת הבניין
33 או המקום.

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני: תיק עזר

46. **לגבי התקופה השנייה**, שמתחילה לאחר חלוף שנה ממועד מתן צו ההפסקה השיפוטי, בעת
שיש הפרה של צו ההפסקה השיפוטי, יש לפעול לפי השלבים שלהלן:

א. **בשלב הראשון**: על המפקח להכין דין וחשבון, בדומה לשלב הראשון בתקופה
הראשונה.

ב. **בשלב השני**: על מנהל היחידה הארצית לאכיפה, או מהנדס הוועדה, להגיש בקשה
לבית המשפט לאשר להם להוציא צו נוסף. במסגרת הליך זה, ייערך הבירור
העובדתי הממוקד. אם בית משפט יתן את האישור, אזי ניתן לעבור לשלב השלישי.

ג. **בשלב השלישי**: מנהל היחידה הארצית לאכיפה, או מהנדס הוועדה, יוציאו צו
נוסף ועל מי שקיבל את הצו הנוסף, לבצעו בתוך 21 ימים מהיום שהומצא לו.
יובהר, שבמקרה זה, למקבל הצו הנוסף, אין זכות לתקוף אותו בבית המשפט,
וזאת מאחר וזכות הגישה לערכאות כבר מוצתה במסגרת השלב השני.

ד. **בשלב הרביעי**: אם לא בוצע הצו הנוסף על ידי המפר, אזי הוא יבוצע כמפורט בשלב
הרביעי בתקופה הראשונה.

47. עיינו הרואות כי המחוקק יצר בפרק י' הנוכחי **מנגנון אכיפה ייחודי** בשל הפרתו של צו
הפסקה שיפוטי. מנגנון זה לא היה קיים בפרק י' הקודם וכולל בתוכו שלושה רכיבים
מרכזיים: **ראשית**, יצירת זכות למנהל היחידה הארצית לאכיפה ולמהנדס הוועדה לאכיפה
עצמית של צו ההפסקה השיפוטי שהופר; **שנית**, שמירת הזכות לצד שנטען כלפיו שהפר
את צו ההפסקה השיפוטי, לפנות לערכאה שיפוטית ולקיים בה בירור עובדתי ממוקד;
שלישית, חיוב מנהל היחידה הארצית לאכיפה ומהנדס הוועדה בקיום אכיפה עצמית
שמבוססת על עיקרון "הסבירות" וזאת לאור הביטוי "לנקוט באמצעים סבירים" שמופיע
בסעיף 237(ה), כאשר סגירת הבניין או המקום נכללת בין האמצעים הסבירים שמותר
לנקוט בהם. שלושת הרכיבים האמורים, חלים הן בתקופה הראשונה והן בתקופה השנייה.

48. לדעתי, מנגנון האכיפה שמופיע בסעיפים 237 ו-238 לחוק התכנון והבניה, כפי נוסחם כיום,
הוא בבחינת "**הדרך החמורה פחות**" לעומת מנגנון האכיפה של צו מאסר וקנסות שמופיע
בפקודת בזיון בית משפט.

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 18-04-20305 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות הסביבה

תיק חיצוני : תיק עזר

- 1 במקרה שבפני, המבקשת לא פעלה כלל לפי מסלול האכיפה שבסעיפים 237 ו-238 לחוק
2 התכנון והבניה ולכן דין הבקשה שבפני למתן צו מאסר וקנסות כנגד המשיבים, להידחות.
3 יודגש, שאם לאחר מיצוי מסלול האכיפה לפי סעיפים 237 ו-238 לחוק התכנון והבניה,
4 עדיין צו ההפסקה השיפוטי לא יבוא על סיפוקו באופן מלא, או שהמשיבים ימשיכו להפר
5 אותו, אין כל מניעה לנקוט כנגדם במסלול האכיפה לפי פקודת בזיון בית משפט, לאחר
6 בקשה מתאימה שתוגש.
7
- 8 50. יתר על כן, יוזכר שבפסיקה נקבע שניתן להפעיל את מנגנוני האכיפה שבפקודת בזיון בית
9 משפט (קנס ומאסר) בכפוף לכך שמתקיימים שני התנאים המצטברים שלהלן:
10
- 11 א. **ראשית**, הצו שנטען שהופר, הוא ברור ומדויק ולא ניתן לפרשנויות. ככל שמדובר
12 בצו שהחלק האופרטיבי שבו נתון לפירושים שונים, אזי אין להיזקק לפקודת בזיון
13 בית משפט בטרם הבהרת תוכנו בדרכים המשפטיות המקובלות (עניין **זלזניאק**,
14 עמ' 347 וגם 351; עניין **שרבט**, עמ' 60).
15
- 16 ב. **שנית**, יש לערוך בירור עובדתי האם הצו מושא הבקשה לבזיון בית משפט אכן
17 הופר, ואם כן באיזה אופן (ע"פ 517/06 **מנור נ' KPMG Inc** (פורסם בנבו,
18 24.7.07) פסקאות 12 – 18 לפסק דינה של כבוד השופטת פרוקצ'יה).
19
- 20 51. למעשה, שני התנאים המצטברים שצוינו לעיל ואשר מהווים תנאים מקדמיים לשימוש
21 בפקודת בזיון בית משפט, הם זהים לשני הרכיבים שנכללים בבירור העובדתי הממוקד
22 שיש לעשות לפי סעיף 237 לחוק התכנון והבניה, קרי מצד אחד בירור מהות ההיבטים
23 האופרטיביים של צו הפסקה שיפוטי, ומצד שני, בירור לגבי השאלה האם הצו הופר, או
24 לא, ואם כן באיזה אופן.
25
- 26 52. על כן, לאור העובדה שקיימת חפיפה בין שני התנאים המצטברים להפעלת פקודת בזיון
27 בית משפט לבין הבירור העובדתי הממוקד שיש לבצע לפי סעיף 237 לחוק התכנון והבניה,
28 בעת שמוצה מסלול האכיפה לפי סעיף 237, ובהמשך מתעורר הצורך להיזקק למנגנון
29 האכיפה שבפקודת בזיון בית משפט, אזי מתייתר הצורך לערוך בירור חוזר של אותם
30 עניינים במסגרת פקודת בזיון בית משפט.
31
- 32 53. במילים אחרות, כאשר מדובר במסלול אכיפה לפי פקודת בזיון בית משפט, ואשר מגיע
33 לאחר מיצוי מסלול האכיפה לפי סעיף 237 לחוק התכנון והבניה, אין צורך לבדוק בשנית

בית משפט השלום ברמלה

בב"נ 20305-04-18 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'

תיק חיצוני : תיק עזר

האם צו ההפסקה השיפוטי הוא ברור דיו ומה הם רכיביו האופרטיביים, וגם אין צורך
לערוך בירור עובדתי לעניין השאלה האם הצו הופר, או לא, ובאיזה אופן. במקרה מעין זה,
על פי רוב, יהיה מדובר במסלול מהיר ליישומה של פקודת בזיון בית משפט. במסגרת
המסלול המהיר יש רק לבחון אם יש צורך להטיל מאסר או להסתפק בקנס, או לנקוט בשני
האמצעים גם יחד, תוך התייחסות לשאלת המידה לגבי כל אחד מהם.

סיכום

54. לסיכום, הנני קובע כדלקמן :

א. במישור העקרוני, הנני קובע כי פקודת בזיון בית משפט ממשיכה לחול על הליכים
לפי פרק י' הנוכחי לחוק התכנון והבניה. כמו כן, הנני קובע כי תיקון 116 לחוק
התכנון והבניה לא גרע במאומה מהסמכות של בית משפט להיזקק לפקודת בזיון
בית משפט בשל הפרה של צווים שיפוטניים שניתנו מכוח פרק י' הנוכחי לחוק
התכנון והבניה.

ב. במישור הקונקרטי, הבקשה שבפני להטלת צו מאסר וקנס על המשיבים לפי
פקודת בזיון בית משפט, דינה להידחות וזאת מאחר וקיימת "דרך חמורה פחות"
לאכיפת צו ההפסקה השיפוטי שניתן בהחלטה הראשונה בשלום ביום 29.5.18,
והיא מסלול האכיפה שמופיע בסעיפים 237 ו-238 לחוק התכנון והבניה.

ג. על כן, על המבקשת למצות תחילה את מסלול האכיפה שמופיע בסעיפים 237 ו-
238 לחוק התכנון והבניה, וזאת בטרם הגשת בקשה לפי פקודת בזיון בית משפט.

ד. במקרה שבפני, צו ההפסקה השיפוטי ניתן ביום 29.5.18 ולכן ברור שחלפה למעלה
משנה מעת נתינתו. על כן, על המבקשת לפעול לפי השלבים ששייכים לתקופה
השניה, הכל כמתואר בפסקה 46 לעיל להחלטה.

ה. הצדדים חלוקים הן לעניין השאלה האם צו ההפסקה השיפוטי מיום 29.5.18 ברור
דיו ומהם רכיביו האופרטיביים, והן לעניין השאלה האם צו ההפסקה השיפוטי
אכן הופר, או לא, ואם כן באיזה אופן. האכסניה הראויה לבירור שאלות אלה, היא
"הבירור העובדתי הממוקד" שיעשה במסגרת סעיף 237 לחוק התכנון והבניה,
וזאת לאחר הגשת בקשה מתאימה. בנסיבות אלה, ברור שאין מקום להכריע

בית משפט השלום ברמלה

**בב"נ 18-04-20305 ועדה מקומית לתכנון ובנייה שהם נ' לקידום פרויקטים באיכות
הס ואח'**

תיק חיצוני: תיק עזר

במחלוקות האמורות במסגרת האכסניה הנוכחית של הבקשה לפי פקודת בזיון
בית משפט.

1. מאחר וכבר דחיתי את הבקשה למתן צו לפי פקודת בזיון בית משפט, מתייטר
הצורך להכריע בטענות הטכניות שהעלו המשיבים שלבקשה לא צורך תצהיר ושלא
היה זימון כדין.

2. בכפוף לכל האמור לעיל, הבקשה לפי פקודת בזיון בית משפט, נדחית.

זכות ערעור כחוק.

המזכירות תשגר העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ד' תשרי תש"פ, 03 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.

הישאם אבו שחאדה, שופט